

Crim sense càstig

a bord d'un vaixell de passatgers en alta mar

Sóc molt conscient que el títol amb què encapçalo aquesta vivència succeïda a bord del meu vaixell és molt seriosa i potser també força agosarada, perquè la paraula «crim» fa esgarrijar a tothom i exigeix sempre justícia, sempre i quan es puguin provar i testimoniar els desagradables fets que es produïren aquella malaurada nit, quan navegàvem de Las Palmas de Gran Canaria a Cadis, un dia del mes de març de l'any 1976.

Jo, com a capità i responsable del vaixell i dels seus passatgers, vaig haver d'instruir el desagradable expedient per intentar desenvolupar els misteriosos esdeveniments que succeïren aquella nit.

Desgraciadament no vaig poder dur a terme un final desenterbolit, ja que la manca de testimonis i les estranyes circumstàncies que van envoltar aquest trist fet, va obligar a que la policia arxivés aquest expedient per manca de proves. Ara bé, jo i molts dels tripulants que collaboraren a intentar aclarir el fet, no quedàrem gens satisfets del final que s'hi va donar.

Ara intentaré, de la millor manera possible, contar tots els fets d'aquella estranya nit, perquè vosaltres, a la vista d'allò que us conti, pogueu també treure'n una conclusió.

Va ser un suïcidi? Va ser un crim per fer callar un testimoni incòmode per a certa organització narcotraficant? Vosaltres teniu la paraula.

En aquell temps jo anava de capità del vaixell correu *Santa Cruz de Tenerife*, cobrint la línia regular de passatge Cadis-Canàries. Aquest vaixell, per ser d'una companyia subvencionada per l'Estat, està obligat al trasllat de presos entre la Península i Canàries i viceversa, i per tant, a tenir unes instal·lacions acomodades com a calabossos. A causa de l'increment de la delinqüència a Espanya, no era gens estrany que cada viatge tant d'anada com de tornada, portéssim una conducció de presos custodiats per efectius de la Guàrdia Civil, els quals eren responsables totals de la seva vigilància.

En aquest viatge i en el port de Las Palmas van embarcar una parella de la Guàrdia Civil que tenien cura d'un pres que traslladaven per anar a declarar al jutjat de Marbella, per una qüestió de tràfic de drogues. Això és el que em va dir

el caporal de la Guàrdia Civil en presentar-se al meu despatx com tenien per costum.

Vam sortir a la mar amb el pres engarjolat, tal com és ordenat. Ara bé, algunes vegades i segons els informes que tenia la parella de la Guàrdia Civil, sobre si el pres era perillós o no, un cop el vaixell es trobava en alta mar, camí del port de destí, si al detingut no el consideraven gaire compromès i sempre comptant amb el meu permís (permís que jo sempre donava a contracor, perquè considerava que no era apropiat, però per altra part també prevalien els sentiments humanitaris i més quan el responsable de la seva conducció era el sol·licitant) permetien al pres sortir de la cel·la per efectuar els àpats a la cafeteria-autoservei i assistir a la sessió de cinema que es realitzava a la nit, després de sopar, això sí, sempre acompanyat de la parella de guàrdies.

En aquesta ocasió va succeir el que abans he esmentat: era un pres no perillós segons el responsable del seu transport i així es va actuar. Van fer els àpats a l'autoservei i a l'hora del cinema, que es feia al Saló de Butaques, s'hi presentaren els guàrdies acompanyant el captiu.

Aquella nit feia molt mal temps, el vaixell navegava entravessat amb vents molt forts i mar grossa del quart quadrant, la nit era malagradosa i més si alguna persona gosava sortir a coberta, on el vent era molt fort i els ruixims esquitxaven la coberta.

En acabar la primera part de la sessió de cinema, el pres va demanar als seus vigilants si podia anar al servei. Se li va concedir el permís sense cap inconvenient, perquè el vaixell navegava per alta mar i la costa més propera era a més de setanta milles.

Va començar altre cop la pel·lícula i el pres no es presentava; això va alarmar els seus guardes i pel seu compte i sense dir res a ningú, van iniciar la seva recerca per tot el vaixell sense resultat positiu.

Aleshores i vist que la seva investigació era infructuosa i molt preocupats es van presentar al Pont de Comandament i comunicaren a l'oficial de guàrdia la desaparició del pres.

Immediatament l'oficial em posà en coneixement del que succeïa i tot seguit es va organitzar l'escorcoll.

Formàrem tres equips d'homes i durant tota la nit vam anar registrant tots els racons del vaixell.

En fer-se de dia, l'equip encapçalat pel contramestre observà que un dels bots salvavides (Duarry), estibats en una rampa del costat de babor (cada rampa és portadora de tres bots) de la coberta de bots, havia desaparegut.

Tot seguit m'ho comuniquen i jo personalment, acompanyat del primer oficial i la resta de l'equip, fem un exhaustiu reconeixement i comprovem que els tensors de les trinxes dels bots havien estat afluixats. La maneta que manté falcet el bot a la rampa i que té com a dispositiu de seguretat una lligada a la carcassa de la rampa estava destrincada i abatuda, a causa del tallament provocat a la lligada.

També trobem a faltar una jaqueta salvavides pertanyent a la caixa de jaquetes situada a la coberta de bots al peu de la rampa on manca el bot. La tapa havia estat remoguda i un cop comptades les jaquetes, podem efectivament assegurar que en falta una del total de la caixa.

Des del primer moment tots nosaltres (professionals i homes de mar) coincidim que no era possible que un sol home, en plena nit de mal temps, pel costat de barlovent, el vaixell navegant a vint nusos de velocitat, inexpert en aquests quefers, pogués efectuar el llançament del bot i al mateix temps tirar-se a la mar per intentar embarcar-se, si tenim en compte els factors desfavorables ja comentats.

Però la realitat era a la vista, faltava un bot i una armilla salvavides, i el pres evadit sense aparèixer.

Un remolcador donant la benvinguda al vaixell correu Santa Cruz de Tenerife el dia que entrava al port d'aquesta ciutat després de guanyar un concurs per radiotelefonía de Radio Nacional de España anomenat «Puente de Mando».

Amb aquestes evidències, vaig iniciar l'obertura del corresponent expedient per intentar aclarir aquest complicat esdeveniment.

Prenc declaració en primer lloc als dos guàrdies civils, per cert molt afectats, perquè aquesta suposada fuga els podia suposar un fort correctiu per part dels seus superiors, però no aporten res de nou de tot allò que ja hem exposat. Els prego que continuïn en el meu despatx per escoltar les declaracions d'altres passatgers i personal de cambra més propers al presumpte fugat.

La declaració del majordom del vaixell ens aportà una llum que a nosaltres ens havia passat inadvertida i era que al port de Las Palmas havien embarcat quatre passatgers estrangers, portadors de dos cotxes esportius molt llampants, viatjant amb bitllet de primera classe i que durant el viatge es van fer notar per la despesa desmesurada i ostentosa que fan tant al restaurant com als bars i a la discoteca, efectuada de forma bastant escandalosa.

Però allò més interessant que va aportar el majordom és que aquella nit, i a l'hora de sopar, va observar que un d'aquests passatgers conversava amb el pres a la porta de l'entrada de la cafeteria.

Aquesta observació del majordom va ser ratificada pel caporal de la Guàrdia Civil, que segons va declarar no li havia donat cap importància de bon principi i per això no ho havia inclòs en la seva primera declaració.

La resta de passatgers i tripulants que van ser interrogats no van proporcionar res de nou.

Totes aquestes declaracions incloses en l'expedient instruït a bord foren lliurades a la policia a l'arribada al port de Cadis l'endemà dels fets.

Els quatre passatgers foren retinguts i interrogats per la policia, però en no tenir proves ni testimonis del que va ocórrer aquella nit, molt a desgrat seu es van veure obligats a posar-los en llibertat.

Del presumpte pres evadit, el bot i l'armilla salvavides, no se n'ha sabut mai més res, malgrat que jo mateix aquella matinada en tenir coneixement de la desaparició del bot, vaig ordenar a l'oficial radiotelegrafista que transmetés per radiotelefonía un avís de seguretat per a tots els vaixells que navegaven per aquella zona, perquè estessin alerta per a la recerca i localització d'un home caigut a la mar.

Desgraciadament no el trobaren i cap persona no va donar coneixement d'haver recuperat un bot salvavides a la mar.

I això és tot el que us puc contar. Ara, jo crec que estareu amb mi, que existeix un clar indicatiu d'homicidi, però que no es va poder provar per les circumstàncies tan atípiques que envolten a un vaixell que navega en alta mar una nit de mal temps.

JOSEP BRUGERA I BATLLORI
Capità de la Marina Mercant